

**ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԻ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՏԵՍՈՂԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆԻ ՀԱՄԱԼԻՐ
ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԳՈՐԾԵԼԱԿԱՐԳ**

Ընդհանուր դրույթներ

Տեսողական օրգանի ախտահարումները մանկական տարիքի երեխաների մոտ, ըստ հանդիպման հաճախականության, զբաղեցնում են չորրորդ տեղը: Չնայած դրան, երեխաների միայն մեկ երրորդ մասն է ենթարկվում տեսողական օրգանի ֆունկցիաների համալիր ստուգման: Երեխաների մոտ 20%-ը կարիք ունի տեսողության սրության ակնոցային շտկման, սակայն միայն 10%-ն է կրում ակնոց, ինչը բացատրվում է վաղ հասակում երեխայի տեսողական օրգանի խնամքի կարևորության մասին մանկաբույժների կողմից ծնողներին ոչ բավարար իրազեկմամբ, դպրոցական տարիքի երեխաների սկրինինգային ստուգման բացակայությամբ, համապատասխան հետազոտությունների համար ծնողների անվճարունակությամբ:

Ընդհարապես, <<մանկական տարիք>> հասկացությունը ներառում է նորածիններից մինչև 18տ հասակը, որը պայմանականորեն բաժանվում է երեք ենթախմբերի՝ նորածիններ և վաղ մանկական տարիք (մինչև 2տ 11 ամսեկան), նախադպրոցական տարիք (3տ –ից մինչև 5տ 11 ամսեկան) և դպրոցական տարիք (6տ –ից մինչև 18տ): Մանկական տարիքի ենթախմբերի այսպիսի դասակարգումը հիմնված է տեսողական օրգանի ֆունկցիաների (տեսողության սրություն, ակոմոդացիա, ստերեոսպիս և այլն) զարգացման փոփոխությունների վրա: Երեք տարեկան երեխան ունի համապատասխան լեզվական հմտություն՝ բժշկի հետ շփվելու և տեսողական օրգանի որոշ ավանդական հետազոտություններ անցնելու համար: Վեց տարեկան երեխան կարող է հետազոտվել մեծահասակների համար նախատեսված հետազոտման եղանակներով: Յուրաքանչյուր տարիք պահանջում է հետազոտման եղանակների որոշակի գործելակարգ՝ կախված երեխայի զարգացվածության աստիճանից:

Գործելակարգի մշակման աշխատանքային խմբի անդամների անվանացուցակ

1. Շաքարյան Ա.Ա., բ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԱՆ գլխավոր մանկական ակնաբույժ, «Հերացի» թիվ 1 հիվանդանոցային համալիրի ակնաբուժական կլինիկայի ղեկավար
Թղթակցական հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0025, Աբովյան 60/1, (+374) 06062 13 96

2. Աղայան Լ.Դ, Երևանի Մխիթար Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարանի մանկական ակնաբանության ամբիոնի դասախոս, «Հերացի» թիվ 1 հիվանդանոցային համալիրի ակնաբուժական կլինիկայի ակնաբույժ

Թղթակցական հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0025, Աբովյան 60/1, (+374) 06062 13 96

Շահերի բախման հայտարարագիր և ֆինանսավորման աղբյուրներ

Պատասխանատու համակարգողը և աշխատանքային խմբի անդամները հայտարարում են իրենց շահերի բախման բացակայության մասին: Սույն փաստաթղթի մշակման աշխատանքները ֆինանսավորվել են ՀՀ ԱՆ կողմից: Ֆինանսավորող կառույցը չի ունեցել և ոչ մի ազդեցություն սույն Գործելակարգի մշակման որևէ փուլի վրա:

Գործելակարգի մշակման հենքը

Սույն Գործելակարգը մշակվել է ՀՀ Ակնաբույժների ասոցացիայի անդամների կողմից՝ հիմնվելով Ամերիկայի օպտոմետրիկ միության (American Optometric Association) 2010թ. “Մանկական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի ստուգում” գործելակարգի (Optometric Clinical Practice Guideline Pediatric Eye And Vision Examination) վրա:

Գործելակարգի պացիենտի մոդել

Սույն Գործելակարգի պացիենտի մոդելն է բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող հիմնարկներում տեսողական զանգատներ ունեցող մանկական տարիքի պացիենտները (Աղյուսակ 1):

Աղյուսակ 1

Մանկական տարիքի հեռատեսություն ունեցող պացիենտի մոդել

Մոդելի պարտադիր բաղադրիչ	Բաղադրիչի նկարագրությունը
Նոզոլոգիական ձևը	Տեսողական օրգանի համալիր ստուգում
Տարիքային կարգավիճակ	Մանկական տարիքի երեխաներ

Հիվանդության աստիճանը	Ցանկացած
Հիվանդության փուլը	Ցանկացած
Բարդությունները	Անկախ բարդություններից
Կողը ըստ ՀՄԴ-10	
Բուժօգնության ցուցաբերման պայմանները	Հիվանդանոցային

Հապավումներ

SՀՊ՝ տեսողական հարուցված պոտենցիալներ

ՆԱՃ՝ ներակնային ճնշում

ՕԿՏ՝ Օպտիկոկոհերենտ տոմոգրաֆիա

ԷՌԳ՝ էլեկտրոռետինոգրաֆիա

1. Վաղ մանկական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի զննում և տեսողական ֆունկցիաների գնահատում

1.1 Մինչև երեք տարեկան երեխաների տեսողական օրգանի զննումը նախընտրելի է իրականացնել առավոտյան ժամերին, երբ նրանք արթուն են և ավելի կենսունակ:

1.2 Նորածինների և վաղ մանկական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի համալիր ստուգումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

1.2.1 Հիվանդության պատմության հավաքագրում: Այն ներառում է երեխայի տեսողական օրգանի գանգատների նկարագրում, ընդհանուր հիվանդության պատմություն՝ ներառյալ նախա-, ներ- և հետծննդաբերական շրջանները, երեխայի ընտանիքում տեսողական օրգանի և այլ հիվանդությունների ընտանեկան պատմություն:

1.2.2 Տեսողության սրության որոշում: Այս տարիքում օպտոտիպերի միջոցով տեսողության սրության որոշումն անհնար է, ուստի այն իրականացվում է գերակշռող ֆիքսող աչքի որոշման թեստի կամ ՏՀՊ տվյալների գրանցման միջոցով:

1.2.3 Ռեֆրակցիայի որոշում: Այն իրականացվում է դինամիկ և ստատիկ ռետինոսկոպիայի միջոցով՝ ցիկլոպլեգիայի ֆոնի վրա կամ առանց ցիկլոպլեգիայի: Ստատիկ ռետինոսկոպիայի տեսակներից է շտրիխ ռետինոսկոպիան, որն իրականացվում է երեխայի մոտ տարաբեկության կասկածի դեպքում: Խիստ կարևոր է ճիշտ ընտրել ցիկլոպլեգիկ դեղամիջոցը (շագանակագույն կամ մուգ գունավորմամբ ծիածանաթաղանթի դեպքում պետք է ընտրել առավել ուժեղ ցիկլոպլեգիկ դեղամիջոց): Անհրաժեշտ է խուսափել գերդոզավորումից, հատկապես Դաունի համախտանիշով, 13 և 18 քրոմոսոմների տրիսոմիայով, մանկական ուղեղային կաթվածով հիվանդ, ինչպես նաև ցածր քաշ ունեցող երեխաների մոտ:

1.2.4. Երկաչյա տեսողության ստուգում: Ակնագնդի շարժումների ծավալը և երկաչյա տեսողությունը ստուգվում է հետևյալ թեստերի միջոցով՝ ծածկող թեստ (մոնոլատերալ կամ ալտերնացիոն), Հիրշբերգի թեստ, Կրիմսկիի թեստ, վերգենտ շարժումների թեստ, կոնվերգենցիայի մոտակա կետի ստուգման թեստ, ստերեօսպիս: Ծածկող թեստը այս տարիքի երեխաների մոտ երկաչյա տեսողության ստուգման ընտրության մեթոդ է, քանի որ այն ինֆոմատիվ է և պահանջում է կարճ ժամանակ: Հիրշբերգի թեստը կիրառելի է 6 ամսեկանից բարձր երեխաների համար:

1.2.5. Տեսողական օրգանի զննում: Այն բավականին բարդ է, քանի որ հնարավոր չէ իրականացնել ավանդական հիմնական հետազոտություններ (բիոմիկրոսկոպիա, տոնոմետրիա, ոչ ուղղակի օֆթալմոսկոպիա): Տեսողական օրգանի զննումը ներառում է լույսի նկատմամբ բբային ռեակցիայի գնահատում, տեսադաշտի ստուգում (կոնֆրոնտացիոն մեթոդ), ակնագնդի առաջային հատվածի և հավելումների, ակնագնդի հետին հատվածի ստուգում, ՆԱՃ չափում:

Ձեռքի բիոմիկրոսկոպիան անփոխարինելի մեթոդ է ակնագնդի առաջային հատվածի և հավելումների հետազոտման համար: Ընտրության մեթոդ է նաև անցողիկ լույսով 20.0 D ոսպնյակներով հետազոտությունը:

Ակնագնդի հետին հատվածի ստուգումը (ուղղակի կամ ոչ ուղղակի օֆթալմոսկոպիան) կատարվում է բիբը լայնացնելուց հետո: Ներակնային ճնշման

չափման համար օգտագործվում են ձեռքի ապլանացիոն և ոչ կոնտակտային տոնոմետրեր: Անհրաժեշտության դեպքում օֆթալմոսկոպիան և ներակնային ճնշման չափումը իրականացվում է ընդհանուր անզգայացման պայմաններում:

Տեսադաշտի ստուգումը կոնֆրոնտացիոն մեթոդով հնարավորություն է տալիս որոշելու տեսադաշտի առկա կուպիտ փոփոխությունները: Հիվանդի հետագա խնամքը իրականացվում է նյարդավիրաբույժի կամ նյարդաբանի հետ համատեղ:

2. Նախադպրոցական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի զննում և տեսողական ֆունկցիաների գնահատում

2.1 Տեսողական օրգանի հետազոտման սուբյեկտիվ մեթոդները, որոնց հիմքում ընկած են խոսակցական փոխհարաբերությունները, նախընտրելի է սահմանափակել՝ առավելություն տալով հետազոտման օբյեկտիվ մեթոդներին:

2.2 Տեսողական օրգանի հիվանդությունների կանխարգելման նպատակով խիստ կարևոր է այս տարիքի երեխաների սկրինինգային հետազոտությունը, որն այս խմբում ավելի հեշտ է իրականացնել, քան նախորդ խմբում:

2.3 Նախադպրոցական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի համալիր ստուգումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

2.3.1 Հիվանդության պատմության հավաքագրում: Այն ներառում է երեխայի տեսողական օրգանի գանգատների նկարագրում, ընդհանուր հիվանդության պատմություն՝ ներառյալ նախա-, ներ- և հետծննդաբերական շրջանները, երեխայի ընտանիքում տեսողական օրգանի և այլ հիվանդությունների ընտանեկան պատմություն:

2.3.2 Տեսողության սրության որոշում: Օգտագործվում են երեխաների համար հասկանալի օպտոտիպերով մանկական աղյուսակներ՝ Օրլովի աղյուսակ, Գոլովինի աղյուսակ, Լանդոլտի C կիսաօղեր:

2.3.3 Ռեֆրակցիայի ստուգում: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար նախընտրելի են դինամիկ և ստատիկ ռետինոսկոպիան (ցիկլոպլեգիայի ֆոնի վրա կամ առանց ցիկլոպլեգիայի) և ավտոմատացված ռեֆրակտոմետրիան:

2.3.4 Երկաշյա տեսողության և ակոմոդացիայի ստուգում: Հետազոտությունների մեջ մտնում են՝ ծածկող թեստ (մոնոլատերալ կամ ալտերնացիոն), ֆուզիոն դրական և բացասական պաշարների ստուգում (պրիզմաների օգնությամբ), ստերեօսպիս, վերգենտ շարժումների թեստ, կոնվերգենցիայի մոտակա կետի ստուգման թեստ, ակոմոդացիոն պաշարների և ակոմոդացիայի ծավալի ստուգում, գունազգացողության ստուգում:

2.3.5 Տեսողական օրգանի զննում: Տեսողական օրգանի զննումը ներառում է լույսի նկատմամբ բբային ռեակցիայի գնահատում, տեսադաշտի ստուգում (կոնֆրոնտացիոն մեթոդ), ակնագնդի առաջային հատվածի և հավելումների, ակնագնդի հետին հատվածի ստուգում, ՆԱՃ չափում:

3. Դպրոցական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի զննում և տեսողական ֆունկցիաների գնահատում

3.1 Դպրոցական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի համալիր հետազոտման մեթոդները հիմնականում նման են մեծահասակների տեսողական օրգանի հետազոտման մեթոդներին: Չնայած, երբեմն, մինչև 8 տարեկան երեխաների համար կարելի է կիրառել նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար նախատեսված մեթոդները: Դպրոցական տարիքի երեխաները կարող են պարզ ներկայացնել իրենց գանգատները՝ տեսողության սրության վատացում՝ և՛ մոտիկի և՛ հեռվի համար, ցավ, երկտեսություն, տեսողական ծանրաբեռնվածության ժամանակ հոգնածություն:

3.2 Դպրոցական տարիքի երեխաների տեսողական օրգանի համալիր ստուգումը կատարվում է հետևյալ սխեմայով.

3.2.1 Հիվանդության պատմության հավաքագրում: Այն ներառում է երեխայի տեսողական օրգանի գանգատների նկարագրում, ընդհանուր հիվանդության պատմություն՝ ներառյալ նախա-, ներ- և հետծննդաբերական շրջանները, երեխայի ընտանիքում տեսողական օրգանի և այլ հիվանդությունների ընտանեկան պատմություն:

3.2.2 Տեսողության սրության որոշում: Կիրառվող թեստերից են Սնելենի, Սլոունի, Սիվցևի աղյուսակները, Լանդոլտի C կիսաօղերով կամ E օպտոտիպերով թեստերը:

Վերջին տարիներին ոսկե ստանդարտ է դարձել ETDRS թեստը (դիաբետիկ ռետինոպաթիայի վաղ բուժման թեստ): Վերջինս խիստ արժեքավոր է ամբլիոպիայի հայտնաբերման համար:

3.2.3 Ռեֆրակցիայի ստուգում: Դպրոցական տարիքի երեխաների մոտ ստուգվում է օբյեկտիվ ռեֆրակցիան (ստատիկ ռետինոսկոպիա, ցիկլոպլեգիկ ռետինոսկոպիա), սուբյեկտիվ ռեֆրակցիան, իրականացվում է նաև ավտոմատացված ռեֆրակտոմետրիա:

3.2.4 Երկայնա տեսողության և ակոմոդացիայի ստուգում: Հետազոտությունների մեջ մտնում են՝ ծածկող թեստ (մոնոլատերալ կամ ալտերնացիոն), ֆուզիոն դրական և բացասական պաշարների ստուգում (պրիզմաների օգնությամբ), ստերեօսպիս, վերգենտ շարժումների թեստ, կոնվերգենցիայի մոտակա կետի ստուգման թեստ, ակոմոդացիոն պաշարների և ակոմոդացիայի ծավալի ստուգում, գունազգացողության ստուգում:

Դպրոցական տարիքի երեխաների համար շատ կարևոր է ակոմոդացիոն դրական և բացասական պաշարների և ակոմոդացիայի ծավալի մանրամասն ստուգումը:

3.2.5. Տեսողական օրգանի զննում: Տեսողական օրգանի զննումը ներառում է լույսի նկատմամբ բբային ռեակցիայի գնահատում, տեսադաշտի ստուգում, ակնագնդի առաջային հատվածի և հավելումների, ակնագնդի հետին հատվածի ստուգում, ՆԱՃ չափում:

Ակնագնդի առաջային հատվածի և հավելումների ստուգումը հնարավոր է բիոմիկրոսկոպիայի կամ բինօկուլյար անուղղակի օֆթալմոսկոպիայի միջոցով: Դպրոցական բարձր տարիքի երեխաների մոտ ներակնային ճնշումը կարելի է չափել մեծահասակների համար նախատեսված մեթոդներով (ըստ Գոլդմանի, կոնտակտային և ոչ կոնտակտային տոնոմետրերով): Դպրոցական տարիքի երեխաների տեսադաշտը կարելի է հետազոտել ստատիկ և կինետիկ պերիմետրերով:

4. Տեսողական օրգանի հետազոտման լրացուցիչ մեթոդներ

4.1 Վերը նշված երեք խմբերի երեխաների մոտ տեսողական օրգանի որևէ հիվանդության ախտորոշման հաստատման համար երբեմն անհրաժեշտ է լինում դիմել հետազոտման

լրացուցիչ մեթոդների՝ էլեկտրոֆիզիոլոգիական ախտորոշում, ուլտրաձայնային հետազոտություն, ՕԿՏ, սկանավորող լազերային օֆթալմոսկոպիա, ակնահատակի ֆոտոգրաֆիկ հետազոտման եղանակներ:

4.2 Ցանցաթաղանթի և տեսանյարդի բնածին կամ ձեռք բերվի ախտահարումների դեպքում կիրառվում են ախտորոշման էլեկտրոֆիզիոլոգիական մեթոդներ՝ ԷՌԳ, ՏՀՊ: Առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում էլեկտրոռետինոգրաֆիան փոքր տարիքի երեխաների մոտ՝ հանդիսանալով ցանցաթաղանթի ֆունկցիոնալ վիճակի հետազոտման գործնականում միակ մեթոդը: Պետք է նշել, որ հետազոտությունը կարելի է իրականացնել նաև պղտոր օպտիկական միջավայրերի առկայության դեպքում:

4.3 Ակնահատակի ֆունդուս ֆոտոգրաֆիկ մեթոդներն են ֆյուորեսցենտային անգիոգրաֆիան, աուտոֆյուորեսցենցիայի մեթոդը և ինդոցիանին կանաչով անգիոգրաֆիան: Ֆյուորեսցենտային անգիոգրաֆիան աչքի անոթների հետազոտման օբյեկտիվ մեթոդ է՝ կոնտրաստային նյութի օգտագործմամբ:

5. Ռիսկի խմբի երեխաների բժշկական խնամք

5.1 Երեխայի մտավոր կամ ֆիզիկական զարգացման որոշակի շեղումները, ընտանեկան բարդացած անամնեզը կարող են հիմք հանդիսանալ տվյալ երեխային ռիսկի խմբում ընդգրկելու և պարբերաբար տեսողական օրգանի համալիր զննում անցկացնելու համար՝ տեսողական օրգանի հնարավոր ախտահարումներից խուսափելու նպատակով:

5.2 Ռիսկի գործոններից են.

- Նորածին երեխայի ցածր քաշը և մոր վաղաժամ ծննդաբերությունը
- Ընտանեկան բարդացած անամնեզը (ամբլիոպիայի, շլության, բնածին կատարախտի, ռետինոբլաստոմայի, մետաբոլիկ և գենետիկ հիվանդությունների առկայությունը)
- Մոր կրած հիվանդությունները հղիության ընթացքում (կարմրուկ, կարմրախտ, հերպես, տոքսոպլազմոզ, ցիտոմեգալովիրուս, վեներական հիվանդություններ և այլն)
- Հղիության ընթացքում մոր կողմից ալկոհոլի, ծխախոտի օգտագործումը

- Հղիության ընթացքում ծանր ֆիզիկական աշխատանքը և հոգեկան ծանր ապրումները
- Երեխայի մոտ նյարդային համակարգի զարգացման շեղումները
- Երեխայի մոտ համակարգային հիվանդությունները՝ տեսողության խանգարման հնարավոր դրսևորումներով
- Երեխայի կողմից այնպիսի դեղորայքի օգտագործումը, որն ունի կողմնակի ազդեցություն տեսողական օրգանի վրա

6. Բժշկական ծառայությունների հիմնական և լրացուցիչ ցանկեր

6.1. Պահանջներ ախտորոշման, բուժման և խորհրդատվությունների նկատմամբ (հիմնական ցանկ)

Ծածկագիր	Անվանում	Տրամադրման հաճախականություն	Միջին քանակ	Ստորաբաժանում	Մասնագետ	Կատարման ժամկետներ
	Մանկական ակնաբույժի խորհրդատվություն	1	2	Ակնաբուժական բաժանմունք	Ակնաբույժ	1-7 օրերը
	Մանկաբույժի խորհրդատվություն	1	2	Մանկական բաժանմունք	Մանկաբույժ	1-7 օրերը

6.2. Պահանջներ ախտորոշման, բուժման և խորհրդատվությունների նկատմամբ (լրացուցիչ ցանկ)

Ծածկագիր	Անվանում	Տրամադրման հաճախականություն	Միջին քանակ	Ստորաբաժանում	Մասնագետ	Կատարման ժամկետներ
	Նյարդաբանի խորհրդատվություն	0.25	1	Նյարդաբանական բաժանմունք	Նյարդաբան	1-7 օրեր

7. Դեղերի հիմնական և լրացուցիչ ցանկեր

7.1. Պահանջներ հետազոտման ժամանակ կիրառվող դեղորայքի նկատմամբ (հիմնական ցանկ)

ԴԹԽ	ԱԹՔԴ	ՄՈԱ	Նշանակման հաճախականություն	ԿՈԴ	ՀԿԴ	Մասնագետ	Կատարման ժամկետներ
Ցիկլոպլեգիկ միջոցներ անտիխոլիներգիկ	S01FA01	Ատրոպինի սուլֆատ	2	10 մգ	5 մլ	Ակնաբույժ	1 օր
Ցիկլոպլեգիկ միջոցներ անտիխոլիներգիկ	S01FA04	Ցիկլոպենտոլատ հիդրոքլորիդ	2	10 մգ	5 մլ	Ակնաբույժ	1օր
Ցիկլոպլեգիկ միջոցներ անտիխոլիներգիկ	S01FA06	Տրոպիկամիդ	2	10 մգ	5 մլ	Ակնաբույժ	1օր

7.2. Պահանջներ **հետազոտման ժամանակ կիրառվող** դեղորայքի նկատմամբ (լրացուցիչ ցանկ)

ԴԹԽ	ԱԹՔԴ	ՄՈԱ	Նշանակման հաճախականություն	ԿՈԴ	ՀԿԴ	Մասնագետ	Կատարման ժամկետներ
Տեղային անզգայացնողներ	S01HA03	Տետրակայինի հիդրոքլորիդ	1	10 մգ	5 Մլ	Ակնաբույժ	1 օր

8. Պահանջներ աշխատանքի ռեժիմի, հանգստի, բուժման կամ վերականգնման նկատմամբ

Անհրաժեշտ է տեսողական օրգանի ախտահարում ունեցող պացիենտների և դիսկի խմբի երեխաների կրկնակի զննում և պարբերաբար խորհրդատվություն:

9. Պահանջներ սննդակարգի նշանակման և սահմանափակումների վերաբերյալ

Սույն Գործելակարգի համաձայն սննդակարգի հատուկ պահանջներ չկան:

10. Հիվանդի հոժարական տեղեկացված համաձայնության ստացման առանձնահատկությունները Գործելակարգը կատարելիս և հիվանդին, ինչպես նաև ընտանիքի անդամներին լրացուցիչ տեղեկատվության տրամադրում

Տեսողական օրգանի համալիր ստուգման դեպքում հարկավոր է պացիենտի, նրա ծնողների կամ խնամակալների հետ համատեղ քննարկել ախտորոշման անհրաժեշտ և հավելյալ մեթոդները, իրականացման եղանակները և հակացուցումները:

11. Հիվանդի տվյալ մոդելի հնարավոր ելքերը

Վերջին տարիների հետազոտությունների տվյալների համաձայն մանկական տարիքի երեխաների մոտ առավել հաճախ հանդիպում են տեսողական օրգանի հետևյալ ախտահարումները (Աղյուսակ 2).

Աղյուսակ 2

Տեսողական օրգանի ախտահարում	Հանդիպման հաճախականություն	
	6 ամս.-ից մինչև 5 տ	6տ-ից մինչև 18տ
Հեռատեսություն	33%	23%

Տարաբեկություն	22.5%	22.5%
Կարճատեսություն	9.4%	20.2%
Երկաջա տեսողության խանգարում	5.0%	16.3%
Շլություն	21.1%	10%
Ամբլիոպիա	7.9%	7.8%
Ակոմոդացիայի խանգարումներ	1.0%	6.0%
Ցանցաթաղանթի ախտահարումներ	0.5%	2.0%

Տեսողական օրգանի և տեսողական ֆունկցիաների հետազոտման սխեմա

